

RQA

revista de qualitat ambiental

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori
i Sostenibilitat

ClubEMAS
associació d'organitzacions
registrades EMAS a Catalunya

www.clubemas.cat

Premis EMAS Catalunya 2012

PREMIS EMAS CATALUNYA 2012

Organitza
ClubEMAS
associació d'organitzacions
registrades EMAS a Catalunya

Amb el suport de
Generalitat de Catalunya
Departament de Territori
i Sostenibilitat

El Club EMAS, amb el suport del Departament de Territori i Sostenibilitat i, en aquesta edició, amb la col·laboració de la Fundació La Caixa, va portar a terme, aquest any 2012, la cinquena edició dels Premis EMAS Catalunya, lliurament que en aquesta edició es va avançar al mes d'octubre, a diferència d'altres edicions programades per als mesos de novembre i desembre. L'acte, que va tenir lloc el 4 d'octubre a l'Auditori CosmoCaixa Barcelona, va ser presidit per Lluís Recoder i Miralles, conseller de Territori i Sostenibilitat. Com cada any, l'objectiu d'aquests Premis va ser reconèixer la tasca portada a terme per les organitzacions EMAS, així com l'esforç de tots els protagonistes que la fan possible (direcció, treballadors, parts interessades, etc.). És per això que la invitació es va fer extensible a tots i cadascun d'ells.

Així doncs, i gràcies a la cortesia de CosmoCaixa Barcelona, en aquesta cinquena edició es va oferir als assistents la possibilitat d'accedir de manera gratuïta a les instal·lacions i exposicions temporals del Museu abans de l'acte de lliurament dels Premis. L'acte va comptar amb l'assistència de més de cent vuitanta persones i va ser conduït per Pere Renom, conegut presentador del programa *Quèquicom* de TV3. A més del conseller que el presidia, hi van assistir Assumpta Farran, directora general de Qualitat Ambiental del mateix Departament; Josep Planas, sotsdirector general d'Informació i Educació Ambiental, i Martí Puig i Ysern, president del Club EMAS, i altres personalitats. Pere Renom va començar la conducció de l'acte simulant una apagada general de la llum a l'Auditori CosmoCaixa per tal de fer palesa la dependència

Auditori CosmoCaixa Barcelona

Presentador de l'acte, Pere Renom

que la nostra societat té de l'energia, i va continuar amb una ponència en què va subratllar fins a quin punt les nostres activitats en depenen, i en qualsevol de les seves formes: llum, escalfor, moviment, etc. Durant la intervenció,

molt ben acollida pels assistents, va presentar diverses estratègies per optimitzar l'energia que generem, per ser més eficients, per emmagatzemar eficientment determinats tipus d'energia i així poder-la fer servir quan la

necessitem, o per fer servir l'energia en els moments en què és més adient fer-ho perquè així s'optimitzen les infraestructures i s'equilibren la demanda i l'oferta energètica. Aquesta intervenció i la dinàmica general d'aquesta edició versaven, igual que en anys anteriors, sobre una temàtica concreta. En aquesta ocasió es va aprofitar el fet que l'any 2012 és l'Any Internacional de les Energies Renovables. Enguany hi ha hagut una novetat important, ja que, després del discurs de benvinguda de Martí Puig, president del Club EMAS, es va emetre un missatge audiovisual del màxim representant d'EMAS a la Comissió Europea, que donava suport als guardons i l'enhorabona a tots els participants i guanyadors.

Les candidatures als premis d'aquesta edició es van poder presentar en tres categories: "Millor declaració ambiental", "Millor acció d'implicació del personal i/o interacció amb les parts interessades externes" i "Millor implantació ambiental". El Jurat d'aquest any 2012, va estar format, com en edicions anteriors, per persones rellevants del món del medi ambient, l'empresa, el món acadèmic i la societat en general: Assumpta Farran, directora general de Qualitat Ambiental del Departament de Territori i Sostenibilitat (presidenta del jurat); Josep Planas, sotsdirector general d'Informació i Educació Ambiental del Departament de Territori i Sostenibilitat; Joan Barfull, director del Departament de Medi Ambient de PIMEC; Josep Lluís Moner,

Benvinguda del President del Club EMAS, Sr. Martí Puig Ysern

Intervenció del màxim representant d'EMAS de la Comissió Europea

Discurs de l'Hble. Conseller de Territori i Sostenibilitat, Sr. Lluís Recoder

Discurs de la Directora General de Qualitat Ambiental, Sra. Assumpta Farran

cap del Departament de Comunicació i Interacció Social de l'Institut de Sostenibilitat de la Universitat Politècnica de Catalunya; Dionís Oña, secretari adjunt a la Secretaria de Política Sindical de la UGT de Catalunya; Pere Renom, presentador i reporter del programa *Quèquicom* de TV3; i Cristina Arroyo, tècnica de Medi Ambient d'Urbaser, organització sòcia del Club EMAS, i titular d'una de les vocalies de la Junta Directiva d'aquesta entitat.

El Jurat va avaluar vint-i-dues candidatures entre les tres categories:

1. A la categoria "Millor declaració ambiental" es van presentar les candidatures següents:

ADASA Sistemas, Consorci Hospitalari de Vic, Club Nàutic Port de la Selva, Consell Comarcal de la Selva, Constructora de Calaf, Delta Tècnic, El Tinter comunicació, Fundació Engrunes, Hotel Majestic de Barcelona, Port del Masnou i Consorci Port Mataró.

Delta Tècnic, Premi EMAS Catalunya 2012 a la millor declaració ambiental

2. A la categoria "Millor acció d'implicació amb les parts interessades" es van presentar, amb diferents projectes, les candidatures següents:

— **Consell Comarcal del Berguedà**, amb el seu *Butlletí trimestral d'informació ambiental*, que té l'objectiu d'estimular els empleats per participar activament en el sistema facilitant-los l'accés als responsables del sistema de gestió ambiental i millorant-los periòdicament la formació ambiental per mitjà de la difusió de la

tasca ambiental que es fa des de les diferents àrees del Consell Comarcal.

Terminal de Contenidors de Barcelona, Premi EMAS Catalunya 2012 a la millor acció d'implicació de les parts interessades

- **Cisternes del Vallès, SA (CISVASA)**, amb la seva jornada de portes obertes, que va tenir lloc el 25 de novembre del 2011 i que va estar adreçada a clients, proveïdors, veïns, familiars d'empleats i autoritats de la població de Barberà del Vallès amb l'objectiu de donar a conèixer el que l'empresa fa en el seu quefer diari pel medi ambient i per la seguretat. Aquesta jornada va comptar amb la participació de tots els treballadors de la planta en les tasques organitzatives.
- **La candidatura conjunta d'El Tinter Comunicació i Futur Just**, amb la creació de l'audiovisual *El menjador escolar saludable*. Aquest projecte, que és portat a terme en col·laboració per dues empreses EMAS, vol aconseguir explicar d'una manera curta, senzilla i clara els quatre eixos que defineixen el servei del menjador escolar saludable: el factor alimentari, l'ambiental, el social i l'educatiu.
- **Una altra candidatura conjunta d'El Tinter Comunicació i La Page Original**, amb la creació de la Col·lecció Ginkgo i l'edició i publicació del llibre *Errata*. Aquesta iniciativa, portada a terme en col·laboració per dues empreses EMAS, té l'objectiu de donar a conèixer claus per a una correcta gestió dels recursos i del respecte pel medi ambient mitjançant la creació d'una col·lecció de llibres de sensibilització amb criteris d'ecoedició.

— **Terminal de Contenidors de Barcelona**, amb el seu projecte "Pensa i actua en verd". Projecte d'implicació i formació dels seus treballadors en qüestions ambientals amb l'objectiu d'aconseguir una millor capacització i sensibilització de cara a l'empresa i a la societat en general. Aquest projecte es desenvolupa amb diferents eines: accions formatives, creació de flaixos ambientals, de panells informatius, creació i difusió d'un butlletí ambiental entre tots els treballadors, i tot això, coordinat per una Comissió de medi ambient creada a aquest efecte.

3. A la categoria "Millor implantació ambiental" es van presentar les candidatures següents:

GIRBAU, Premi EMAS Catalunya 2012 a la millor implantació ambiental

— **Envases Plásticos del Ter (ENPLATER)**, per la millora assolida en el procés de destil·lació de la planta recuperadora de dissolvents, que ha permès obtenir, amb barreja residual d'aigua, dissolvent i alcohol, un producte que pot ser utilitzat com a matèria primera per una altra empresa. Amb aquesta millora s'ha aconseguit que el 2011 el 38% d'aquest tipus de residu s'incorpori directament en la fabricació d'un altre producte.

— **Una segona candidatura d'Envases Plásticos del Ter**, per la millora en la gestió dels residus banals de fàbrica. Els canvis en la gestió (reclassificació i separació dels residus, introducció de premses pneumàtiques i adaptació dels contenidors) han permès que del 55% dels residus banals que anaven a l'abocador l'any 2009, és a dir unes 534 tones, s'hagi passat a només el 3,2% l'any 2011.

— **Girbau**, per les innovacions tecnològiques aportades en el disseny dels seus productes, que han reduït el consum d'aigua i d'energia en els processos de bugaderia tant comercial com industrial i pel llançament de sistemes propis d'assecatge que redueixen el temps de cicle a 25 minuts en lloc dels 45 de les màquines d'altres fabricants d'assecatges.

— **Gràfiques Varias, SA**, per la implantació de tecnologies eficients en el sistema d'enllumenat. El nou sistema de les lluminèries amb fluorescència per balast electrònic, pantalles d'alta eficiència i regulador estabilitzador de flux lluminós, ha contribuït a la reducció del 40% d'estalvi energètic en l'enllumenat.

— **El Consell Comarcal del Berguedà**, per la introducció de la factura electrònica, que facilita els processos administratius i redueix tant el consum de paper com la generació de residus per part pròpia i dels usuaris. En el moment de presentar la candidatura, era la segona administració que més factures electròniques havia rebut de tot Catalunya.

— **Una segona candidatura del Consell Comarcal del Berguedà**, per la implantació del compostatge comunitari, el compostatge en productors singulars i el compostatge casolà en aquells municipis i nuclis en els quals, per les mateixes característiques del territori, és molt difícil gestionar la recollida de la fracció orgànica i la seva gestió centralitzada. Aquesta iniciativa està acompanyada d'actuacions amb caràcter educatiu en diverses escoles de la comarca.

De les candidatures presentades aquest any 2012, el Jurat va declarar com a guanyadors:

- "Millor Declaració Ambiental": Delta Tècnic.
- "Millor implicació de les parts interessades": Terminal de Contenidors de Barcelona.
- "Millor implantació ambiental": Girbau.

En cada edició dels Premis EMAS, s'aprofita el fet de tenir reunides les organitzacions EMAS catalanes per a reconèixer l'esforç i la constància d'unes quantes empreses. Aquesta vegada es van lliurar reconeixements a les empreses que fa deu anys que estan amb EMAS a Catalunya, i a les que s'ha registrat en EMAS el 2012, el corresponent certificat que ho acredita:

— **Empreses que van rebre el guardó dels deu anys d'EMAS (2002-2012):**

Mina Pública d'Aigües de Terrassa, UTE Vilomara, Paul Hartmann, Envases Plásticos del Ter (ENPLATER), Tapones y Especialidades del Corcho, Dow Chemical Iberica, Renolit Ibérica, Construcciones Deco, Campos 1925, Font Grau i Càmping Car. A les noves organitzacions registrades en EMAS l'any 2012 se'ls va donar la

Representants de les organitzacions amb 10 anys d'EMAS

Representants de les organitzacions registrades EMAS al 2012

benvinguda i se'ls va lliurar el certificat EMAS que acreditava el registre. Aquest lliurament el va realitzar Assumpta Farran, directora general de Qualitat Ambiental.

— **Noves organitzacions registrades en EMAS:** Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC), Fundació Joan Miró, Turisvall, SL (Hotel Alimara de Barcelona), Mitsubishi Electric Europe, B.V. Sucursal en España, VI Transport Sanitari, Mediterranea Beach & Golf Community, B. Braun Medical, B. Braun Vetcare, B. Braun Surgical, Museu De Montserrat, Museu Arts Santa Mònica, FCC Àmbito, Tratamientos y Recuperaciones Industriales, Construccions Guardiola, Ajuntament de Castellar del Vallès, Compañía Logística de Hidrocarburos, Ajuntament de Vilanova del Vallès, Arbora & Ausonia, Constructora de Calaf, Gearbox del Prat i Novico Médica. Igual que en totes les edicions anteriors dels Premis EMAS, aquests guardons tenen una premissa important en relació amb els trofeus que es lliuren: els trofeus lliurats en totes les edicions s'han realitzat amb criteris de reaprofitament i reciclatge de materials, però en aquesta edició de l'any 2012 s'ha volgut fer un pas més enllà, ja que s'ha volgut incidir també en la implicació d'empreses EMAS en el disseny i la creació d'aquests. Els trofeus d'enguany, doncs, han estat realitzats a partir d'un residu de fusta de l'empresa Siemens, en la

Trofeus dels guanyadors als Premis EMAS Catalunya 2012

Trofeu a les organitzacions amb 10 anys d'EMAS

Vista genèrica dels trofeus i dels certificats lliurats a la cerimònia

seva fàbrica de Cornellà de Llobregat, i dissenyats per l'estudi de disseny La Page Original. Aquestes dues empreses estan registrades en EMAS. Així mateix, s'ha volgut donar un segon ús al cartell dels guardons, de manera que, un cop plegat, es va convertir en una bossa per a transportar el trofeu.

La idea d'aquesta edició era que reutilitzar vol dir tornar a donar ús a un producte que, d'una altra manera, s'hauria convertit en residu. Per tant, si un disseny té un ús doble, la seva petjada ecològica fàcilment es pot reduir a la meitat.

Us animem a veure l'apartat dedicat a aquests guardons al web del Club EMAS www.clubemas.cat.

El Club EMAS vol aprofitar de nou aquest editorial per donar les felicitacions als guanyadors i les gràcies a totes les organitzacions participants, així com a totes les persones i institu-

cions que han fet possible l'edició 2012 del Premis EMAS Catalunya. El nostre objectiu és començar ja a treballar per poder comptar de nou amb tots ells i poder continuar introduint millores en la propera edició. Club EMAS (Associació d'Organitzacions Registrades EMAS a Catalunya)

Guardons organitzats pel:

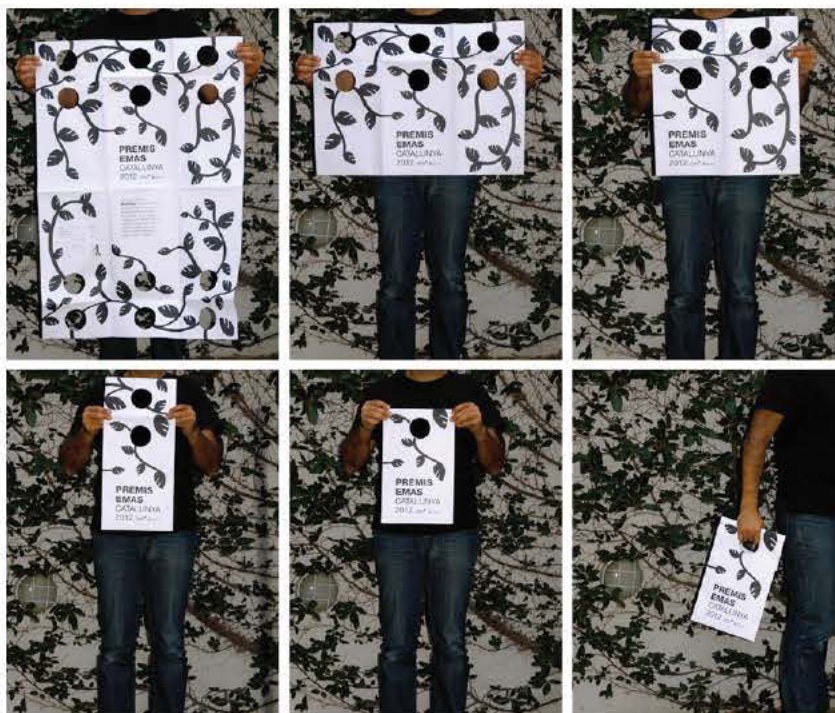
Amb el suport de:

Amb la col·laboració de:

Teatralització del procés de reutilització de la imatge de l'acte per fer la bossa per transportar els trofeus a càrrec de Pere Renom

Esquema de muntatge de la bossa pels trofeus

Experiències

Què fan plegats un museu, una entitat ambiental, una empresa d'aparells d'electrònica especialitzada en aparells mèdics i els ratpenats?

MUSEU DE GRANOLLERS
CIÈNCIES NATURALS
ÀREA D'INVESTIGACIÓ
DE QUIRÒPTERS

Galanthus

advancare

L'empresa, l'entitat i el Museu col·laboren, innoven, donen resposta a una necessitat tecnològica, fan negoci i optimitzen recursos per poder continuar amb la seva recerca. Els ratpenats, que són bioindicadors i controlen les plagues dels nostres cultius, aporten més informació per conèixer l'estat de salut dels nostres ecosistemes.

Es tracta d'una excel·lent experiència de col·laboració entre el tercer sector ambiental i el món empresarial. L'Associació Galanthus és una entitat dedicada a l'estudi i a la divulgació de determinats elements del medi ambient. Va néixer l'any 1995 a Girona i fou constituïda oficialment el 1999. Des de l'any 2000 duu a terme projectes relacionats amb l'estudi, la conservació i la divulgació dels ratpenats al nostre territori. En el decurs d'aquests anys, han elaborat inventaris a diversos espais naturals, han pres mesures de protecció de poblacions cavernícoles i forestals, han editat i distribuït material pedagògic i divulgatiu i han engegat campanyes de sensibilització. Tot això, per donar a conèixer al públic la problemàtica de conservació d'aquests petits mamífers, que, de manera injustificada, solen tenir una mala imatge, o fins i tot un fort rebuig popular.

Des de l'any 2004, han establert una col·laboració fluida amb el Museu de Ciències Naturals de Granollers, una entitat capdavantera en l'estudi d'aquests animals, que des dels anys vuitanta del segle passat investiga i promou la conservació dels nostres quiròpters o ratpenats. La interacció entre les dues entitats permet a Galanthus participar en bona part dels estudis que el Museu duu a terme a més de catorze espais naturals del nostre territori i, per altra banda, fa partícip el Museu de totes les

seves iniciatives d'estudi i divulgació d'aquests animals.

Així, ja tenim dos dels actors que, treballant en el mateix àmbit, s'ajunten per compartir feines i optimitzar recursos. I totes dues parts resulten beneficiades d'aquesta posada en comú de mitjans, feina i resultats. Després sorgeix una necessitat que comença sent un obstacle i acaba sent una oportunitat. Sí: els biòlegs tenien la necessitat de recollir dades sobre la presència de les diferents comunitats de ratpenats al territori, de poder optimitzar la recerca registrant la presència dels animals sense haver de capturar-los, de disposar d'una tecnologia que era inabordable econòmicament per cadascuna de les dues entitats separatament...

A partir d'aquesta necessitat tecnològica, va entrar en joc un tercer actor: Advancare, una petita empresa d'electrònica especialitzada principalment en aparells mèdics.

Fruit de la casualitat —dues de les persones implicades compartien la passió pel mateix esport—, va sorgir l'enllaç amb Advancare, una empresa que no s'havia plantejat mai aquest àmbit de treball, que desconeixia les necessitats del sector i que ni tan sols hauria pensat mai desenvolupar una nova línia de productes si no s'hagués encreuat pel camí amb el Museu de Granollers i l'Associació Galanthus. Poc després, tot i estar acostumada a tractar amb electrocardiògrafs o sistemes de comunicació sense fils entre d'altres, es va trobar treballant en un dispositiu específic per a ratpenats que no tenia res a veure amb la seva experiència anterior.

Estant així les coses, l'any 2005 entre les tres organitzacions van engegar el desenvolupament del BatTune, un receptor que capta els crits d'alta freqüència dels ratpenats i els converteix en audibles per fer el seguiment dels animals sense haver-los de capturar. La primera versió del BatTune es va concretar l'any següent, durant el qual se'n va iniciar la venda. Es tracta d'un

producte dissenyat, desenvolupat i fabricat a Catalunya que s'ha anat actualitzant fins a arribar a una tercera versió, que és la que a hores d'ara es va venent arreu del món a través d'un distribuïdor en línia. I actualment estan acabant de dissenyar un nou equip de monitorització remota, també basat en la tecnologia ultrasònica. Els aparells s'han utilitzat en àmbits diversos, que van des de senzills seguiments amb voluntaris fins a noves experiències sobre el paper dels ratpenats en el control de plagues, que han merescut el reconeixement internacional.

Aquesta relació, doncs, s'ha demostrat molt profitosa per a totes les parts. D'una banda, les entitats que estudien els ratpenats poden obtenir moltes més dades i ser molt més eficients en la seva, han aconseguit una aplicació tecnològica a un preu raonable (molt més econòmic que la que abans hi havia al mercat), han pogut estendre l'aplicació a la xarxa de voluntaris implicats en els estudis, i fins i tot ha millorat la qualitat de vida dels investigadors, els quals ara poden estalviar-se algunes sessions de treball nocturnes.

D'altra banda, Advancare, aquesta petita empresa de Cerdanyola del Vallès, ha pogut dissenyar i desenvolupar un nou producte, que ja ven i que donarà lloc al desenvolupament d'altres productes similars en el camp de la investigació de la fauna, ha trobat un nínxol de mercat en el qual ara competeix amb empreses puntes a escala internacional, i treballa des d'aquí, de manera que va promovent el "made in Catalonia". Aquest mercat d'àmbit global està actualment constituït per unes cinc empreses, amb la predominança d'una de sueca, que és la que fa més temps que és present en el mercat i la que té un bagatge més ampli.

Advancare pot comptar amb les altres dues entitats en l'anàlisi dels requisits del producte, la qual cosa permet que el fruit d'aquesta col·laboració sigui

tècnicament tan vàlid com el de la competència. I això també fa possible que es disposi, un cop desenvolupat, dels coneixements de les entitats que permetin contactar amb potencials canals per a la difusió i la distribució del producte acabat.

Si voleu saber més coses sobre ratpenats, a la web www.ratpenats.org trobeu tota la informació actualitzada sobre els quiròpters de Catalunya, els programes de seguiment i de voluntariat promoguts per l'Associació Galanthus i pel Museu de Ciències Naturals de Granollers, el material pedagògic que editen i que posen a disposició del públic, i un apartat especialment dedicat al Biosonar. Si, en canvi, voleu explorar possibles sinergies entre empreses i entitats per tal d'encetar certes formes de col·laboració, participeu en el projecte Tàndem (www.tandem.cat).

Agraïments:

Dr. Carles Flaquer,
Museu de Ciències Naturals de Granollers
www.museugranollersciencies.org

Xavier Puig,
Associació Galanthus
www.asgalanthus.org

Marc Fàbregas,
Advancare
<http://www.advancare.com>

EMAS.CAT

La visibilitat dels EMAS a Catalunya

Les organitzacions EMAS són entitats punta en el camp de la gestió ambiental que pertanyen a una gran diversitat de sectors, tenen variadíssimes dimensions i permanentment intenten ser eficients en els seus processos i serveis, i també projectar cap a l'exterior una gran transparència informativa de la seva gestió.

Però cal dir que el reconeixement social d'aquestes organitzacions encara és un aspecte en el qual ens caldria treballar més. Hem d'explicar més a la societat la gran rellevància de l'existència d'un col·lectiu d'organitzacions EMAS, és a dir, fer-lo més visible. Per exemple, com podem fer conèixer a la societat quantes i quines són les organitzacions EMAS de Catalunya i quins sectors hi estan representats? En el col·lectiu, hi ha una prevalença de grans empreses o de pimes? Quina distribució tenen al territori? Solen destacar, les empreses EMAS, per altres aspectes, com ara la innovació o la qualitat ambiental del seus productes?... Aquestes qüestions, juntament amb la necessitat de facilitar l'accés a les declaracions ambientals del col·lectiu, comencen a tenir resposta. El Club EMAS, amb el suport i la coordinació del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya i, més concretament, de la seva Direcció General de Qualitat Ambiental, han posat en funcionament el projecte EMAS.cat.

Aquest projecte s'articula amb una eina, com una plataforma de consulta que aplega tota mena d'informació relacionada amb les organitzacions registrades EMAS a Catalunya, una informació que fins ara ja era pública, ja que aquestes organitzacions posen aquesta informació a disposició de l'organisme competent EMAS en el moment d'aconseguir el registre, i posteriorment l'actualitzen amb les declaracions ambientals que publiquen anualment.

L'eina està orientada a:

- Afavorir la visibilitat de les organitzacions EMAS i posar en valor el seu esforç envers la millora mediambiental.
- Facilitar l'accés, la difusió i el coneixement de les declaracions ambientals d'aquestes organitzacions per part de les parts interessades.
- I oferir un aparador de les organitzacions EMAS com a grup d'excel·lència ambiental que els permeti conèixer-se entre si i també donar-se a conèixer a la societat en general.

La plataforma, que s'estructura com a base de dades i és allotjada al web www.emas.cat, la pot consultar de manera lliure qualsevol usuari. D'una banda, es poden consultar, en temps real, diferents informacions generals sobre les EMAS a Catalunya: nombre d'organitzacions EMAS, nombre de centres i nombre de treballadors d'aquestes organitzacions. Mitjançant un plànol (**mapa de centres**) i la introducció dels localitzadors de les diferents empreses, també es pot veure la ubicació de cadascuna i

la distribució del col·lectiu EMAS al territori català. Amb el ratolí, l'usuari pot identificar cada organització i accedir a l'adreça corresponent de manera senzilla.

I, d'altra banda, l'usuari també pot fer una **cerca** segons diferents criteris (nombre de treballadors, municipi, sector d'activitat, etc.), veure la llista de les organitzacions que compleixen

els requisits de la cerca i també accedir a una fitxa de resum de cadascuna de les organitzacions per veure les seves dades de contacte, la declaració ambiental, els premis obtinguts, etc. Un apartat d'EMAS.cat ofereix **estadístiques**, com ara els percentatges d'organitzacions EMAS per provincies, per comarques, la distribució per sectors, per activitat econòmica, per nombre de treballadors, per any d'obtenció del registre, etc. L'objectiu és poder oferir una fotografia del col·lectiu EMAS tenint en compte els paràmetres que són més rellevants per a estudiar-lo. Tot i que la major part de la informació introduïda a la base de dades ja deriva del registre oficial d'EMAS, les empreses tenen l'**oportunitat d'afegir-hi informació complementària**, com ara el fet de disposar de productes i/o serveis amb ecoetiquetes reconegudes, el d'estar adherits als Acords Voluntaris de l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic o el d'haver estat guardonades amb algun premi i/o reconeixement. Aquesta informació és complementària i pot amplificar la difusió i el valor afegit que les organitzacions EMAS aporten al territori.

Portada de la plataforma EMAS.cat

Cercador a la plataforma EMAS.cat

Estadístiques EMAS.cat

Localitzador amb les organitzacions EMAS

Cada organització registrada disposa d'unes **claus d'accés** i un manual d'instruccions per poder modificar i anar actualitzant la seva fitxa de dades. L'eina permetrà a cada organització fer canvis i/o actualitzar el nom del responsable de medi ambient i la seva adreça de correu electrònic, modificar dades de la seva organització i/o centre EMAS, pujar i fer visible la declaració ambiental, així com mantenir un recull de les declaracions publicades en el passat, fer visible el seu logotip, etc.

Tot i que el sistema d'accés a la base de dades és molt senzill, per garantir la confidencialitat i la seguretat de la informació, un cop dintre, **cada organització només pot accedir a la seva pròpia informació**.

Perquè l'eina sigui efectiva i reflecteixi de la millor manera possible la realitat de l'EMAS a Catalunya, cal que les empreses hi accedeixin i actualitzin les seves dades quan hi hagin canvis rellevants.

Creiem que aquesta iniciativa dona resposta a algunes de les mancances de difusió que tenen les organitzacions EMAS en conjunt i vol ser una eina de referència per a qui vulgui conèixer el conjunt de les organitzacions registrades a EMAS.

L'eina hauria de ser un portal en creixement i millora permanents, i és per això que us invitem a visitar-la i a aportar-nos els vostres comentaris i suggeriments. Si vols conèixer les EMAS a Catalunya, visita i consulta www.emas.cat.

Notícies

Un press trip o viatge de premsa per Catalunya per fomentar el turisme sostenible

El passat mes d'octubre, concretament del dia 24 al 28, el Club EMAS va col·laborar en l'organització d'un *press trip* per Catalunya per fomentar el turisme sostenible. El Club va participar, conjuntament amb l'Agència Catalana de Turisme, Turisme de Barcelona i el Departament de Territori i Sostenibilitat, en l'organització d'un viatge amb quatre periodistes nòrdics (de Finlàndia, Suècia i

Dinamarca) amb l'objectiu de donar-los a conèixer Catalunya i les moltes possibilitats que els visitants tenen de visitar el país tenint en compte criteris sostenibles. Aquest projecte s'emmarca en les accions de promoció del territori i de les organitzacions turístiques que es gestionen amb criteris mediambientals que el Club EMAS i la resta d'organismes implicats estan portant a terme durant aquests darrers anys.

La tasca del Club EMAS va consistir a col·laborar en el disseny del viatge tot estudiant-ne el valor afegit des del punt de vista mediambiental i acompanyar els periodistes per donar-los a conèixer les característiques ambientals de les organitzacions que es van visitar durant el *tour* realitzat pel territori. El viatge va començar amb la visi-

ta dels periodistes al Gran Teatre del Liceu de Barcelona (primer teatre d'òpera del món a aconseguir un EMAS) i altres llocs emblemàtics de la capital de Catalunya, la primera ciutat del món a aconseguir la certificació Biosphere, i va continuar amb un recorregut per la Catalunya Central, els Pirineus, la Garrotxa i la Costa Brava, on els visitants van poder conèixer, a més dels diferents paratges, les diferents organitzacions amb sistemes de gestió ambiental i ecoetiquetes oficials.

Durant els dies del viatge, aquest va ser comunicat per les xarxes socials en què el Club EMAS té representació: Twitter i Facebook.

Podeu trobar més informació sobre aquesta iniciativa a:

www.clubemas.cat

Organitzadors:

Eines de comunicació a l'abast dels EMAS

El 23 d'octubre del 2012, el Club EMAS va organitzar un taller de comunicació ambiental adreçat a les organitzacions EMAS i empreses amb sistemes de gestió ambiental.

Aquest taller va tenir com a objectiu donar suport a les organitzacions per ajudar-les a millorar la seva comunicació ambiental i posar en valor la gestió ambiental que duen a terme. La jornada va ser una primera oportunitat per

a aclarir els requisits relacionats amb la comunicació externa, avaluar què es fa, què no es fa, què fan els altres i com poder millorar la comunicació d'aquest tipus d'organitzacions. Al llarg de la jornada, també es van donar elements que serveixin per a incrementar l'impacte d'aquesta comunicació tot reduint-ne l'impacte ambiental.

En aquest taller van participar professionals de la comunicació amb l'objectiu de poder tenir una visió del que es necessita per arribar a les diferents parts interessades que integren el

públic objectiu d'aquest tipus d'organitzacions.

Tota la informació està disponible a www.clubemas.cat

Organitzat pel:

Amb el suport:

Amb la col·laboració:

Agenda ambiental

Fires, jornades, seminaris, cursos...

1r Congrés del Tercer Sector Ambiental de Catalunya

13-14 de desembre del 2012

Lloc: Barcelona (la Pedrera)

Més informació: www.congrestsa.cat

Organitza: o3sac i Departament de Territori i Sostenibilitat i el suport de Fundació Catalunya Caixa

Curs "Xarxa d'Auditors Interns d'EMAS"

Febrer i març del 2013

Lloc: Instal·lacions Club EMAS

(Barcelona)

Més informació: info@clubemas.cat / www.clubemas.cat

Organitza: Club EMAS (Associació d'Organitzacions Registrades EMAS a Catalunya)

Activitats de la Xarxa de Custòdia del Territori (XCT)

Fins al 31 de desembre del 2012

Lloc: Diversos llocs

Més informació: www.viulaterra.cat

Organitza: Xarxa de Custòdia del Territori (XCT) i les entitats de custòdia del territori que en són membres

3r Premi Territori

Termini d'admissió de candidatures:

3 de desembre del 2012 a les 13.00 h

Lliurament del premi: Abril del 2013

Més informació:

www.territori.scot.cat/scot@iec.cat

Organitza: Societat Catalana d'Ordenació del Territori (SCOT)

Seminari formatiu "El que cal saber per a emprendre":

- "Com ser una empresa verda"

- "Ecoproductes i ecoserveis"

- "Com puc ser una empresa socialment responsable"

- "Com fer visible la gestió de la responsabilitat social empresarial"

Diferents dies del novembre i el desembre del 2012

Lloc: Barcelona

(Convent de Sant Agustí)

Més informació:

www.barcelonanetactiva.com

Organitza: Barcelona Activa, amb la

col·laboració del Club EMAS

(Associació d'Organitzacions

Registrades EMAS a Catalunya)

Taller de generació d'idees empresarials

10-13 de desembre del 2012

Lloc: Barcelona

(Convent de Sant Agustí)

Més informació:

www.barcelonanetactiva.com

Organitza: Barcelona Activa

Curs "Actualització en normativa i gestió ambiental a l'administració local"

20 i 27 de novembre i 4 i 13 de desembre del 2012

Lloc: Consell Comarcal del Bages

(Manresa)

Més informació: www.coamb.cat

Organitza: Consell Comarcal del Bages, Diputació de Barcelona i COAMB

Activitats de la Fàbrica del Sol.

Ajuntament de Barcelona

Diferents dies del novembre

i el desembre del 2012

Lloc: Barcelona

Més informació:

<http://www.mcrit.com/crbs/principal/principal.htm>

Organitza: Ajuntament de Barcelona (Medi Ambient)

Motxilla ecològica

La revista RQA, està compromesa en estudiar i donar la màxima informació sobre el seu impacte ecològic. En aquest número, les dades del cost ambiental que té cada exemplar són:

La RQA està feta amb paper reciclat 100% i conforme a la norma RAL-UZ 14 Àngel Blau, i té un pes de 47,2 gr. Aquesta revista ha estat dissenyada i maquetada per El Tinter i impresa per Gràfiques Ortells, dues organitzacions registrades en EMAS. L'impacte ambiental per cada número, inclosa la fabricació del paper i el procés d'impressió és el següent:

Consum total de matèries primeres	65,36 gr.
Producció de residus	13,48 gr.
Consum d'aigua	0,41 l.
Consum d'energia	0,19 kwh
Emissions de CO ₂ :	99,39 gr.

Les emissions de gasos d'efecte hivernacle relacionades amb la producció del paper i amb la impressió de les edicions 1 a 14 de la RQA, han estat calculades amb aquesta motxilla des de la seva primera impressió i han estat compensades mitjançant un projecte de segrest de carboni a través de la iniciativa CeroCO₂. Els següents números seran compensats properament en projectes similars.

FITXA COMPRA VERDA SOBRE MATERIAL PUBLICITARI

1. Categoria del producte

Pòsters, *roll-ups*, panells informatius, cartells i fullets publicitaris. No s'hi inclouen les publicacions: ja hi ha la RQA núm. 14, dedicada a aquests productes.

2. Criteris ambientals de compra

2.1 Especificacions tècniques per a material publicitari

Material publicitari en general:

- Potenciar la multifuncionalitat, és a dir, donar diverses funcions a un mateix espai sempre que sigui possible (és el concepte de producte multiús).
- Fomentar la modularitat, de manera que diferents elements es puguin utilitzar o no segons l'esdeveniment o les necessitats.
- Adaptar el format del material publicitari fent una anàlisi de la grandària òptima segons la màquina d'impressió o les mides de paper existents.
- Fer una logística de distribució de material optimitzant trajectes i mitjans de transport.
- Reduir el format paper i potenciar els formats digital o web.
- Dissenyar el material publicitari sense datar, de manera que sigui intemporal i es pugui utilitzar més d'una vegada.
- Fer una anàlisi sobre la quantitat de material que se suma durant tot el cicle de vida dels productes o els serveis (com ara el càlcul de la "motxilla ecològica" o de la intensitat de material per servei o IMPS), o bé estimar l'impacte climàtic que té un producte o procés mesurat en CO₂ equivalent, la suma d'emissions de diòxid de carboni i altres gasos d'efecte d'hivernacle (càlcul de la "petjada de carboni").
- Compensació d'emissions produïdes durant el procés de fabricació del material usat, de la impressió o del transport. Per exemple, a través de la plataforma *e)mission neutral certified*.

Fullet:

- Fer-ne un tiratge limitat a un públic objectiu més directe. És aconsellable fer un estudi previ.
- Ús de paper reciclat al 100%, amb blanqueig TCF, provinent de gestió forestal responsable (certificats FSC o PEFC) i pasta reciclada postconsum.
- Evitar fer servir tintes metàl·liques i substituir-les per ecosolvents (sense dissolvents) i pigments de base aquosa.

Roll-ups i cartells:

- Cal prioritzar els materials monocapa enfront dels multicapa, plàstics i compostos químics.
- Els materials amb menys impacte associat són els que estan lliures de PVC.
- Es recomana imprimir directament sobre el suport, evitant materials intermedis com ara papers, vinils, adhesius, fotolits o planxes d'impressió.
- Cal tenir en compte si els cartells estaran exposats a l'exterior o en zones resguardades, per a valorar la resistència que necessitarà tenir el material en cada cas.
- Per a *roll-ups* i cartells d'ús interior hi han les planxes de *falconboard*, un material rígid de cartró, fabricat amb materials al 100% reciclables i sense emissió de VOC en el seu procés de fabricació.
- Per a *roll-ups* i cartells d'ús exterior, cal optar per materials més resistents, com ara el *forex* o el *foam*.

Altres materials publicitaris:

- Fundes de CD/DVD de cartrónet reciclat.
- Reutilització de banderoles publicitàries per fer-ne bosses.
- Aprofitament de minves de paper per fer-ne blocs de notes.

2.2 Bones pràctiques

- **Comunica:** És molt important que els lectors coneguin el comportament ambiental del material publicitari que tenen a les mans. Suggerim incorporar, sempre que sigui possible, i de manera gràfica, informació ambiental sobre el producte destinada al públic, sigui com a motxilla ecològica o

amb una mínima referència del destí final del producte, tot mencionant les emissions de gasos d'efecte hivernacle generades. El producte ha de donar informació al consumidor sobre la seva reutilització i, en últim cas, sobre el canal de recollida selectiva de residus que té assignat.

- **Redueix:** Minimitzar les minves, reaprofitar-les creant un nou recurs o pensar bé el tiratge del nostre material publicitari és un element clau per a reduir els residus generats.

- **Compra:** Selecciona proveïdors que assegurin un bon comportament ambiental.

- **Allarga la vida útil:** Sovint el material publicitari té únicament un sol lector abans d'acabar, en el millor dels casos, al circuit del reciclatge. Facitem la recirculació de la informació compartint-la amb qui creguem que pugui estar-hi interessat.

2.3 Gestió del residu o reciclatge i altres elements de gestió

Les publicacions majoritàriament són fetes de paper i, per tant, quan esdevenen un residu, es gestionen a través del sistema de recollida selectiva de paper-cartró i les posteriors gestió i valorització.

Si els materials utilitzats són mixtos o de materials amb més dificultat de valorització, caldrà contractar un gestor autoritzat perquè se n'ocupi, o bé dur-los als punts verds o deixalleries.

2.4 Certificacions i ecoetiquetes

Àngel Blau: www.blauer-engel.de/en

Associació per la Certificació Espanyola Forestal: www.pefc.es

Cigne Nòrdic: www.nordic-ecolabel.org

Ecoetiqueta Ecològica Europea: ec.europa.eu/environment/ecolabel

Forest Stewardship Council: www.fsc-spain.org

Distintiu Garantia Qualitat Ambiental: www.gencat.cat/mediamb

3. Sabies que...

...un trofeu o un guardó pot ser dissenyar seguint criteris de compra verda? Els trofeus del 1r Premi de les Ciències Ambientals va ser dissenyats i construïts a partir de residus de sabates, i a la part inferior de la peanya es pot consultar la informació ambiental associada al producte.

Es van seleccionar els materials seguint criteris ambientals, i el resultat ha estat un producte amb un impacte mediambiental negatiu fins a un 80% més baix que el dels que són fets de bronze.

Els trofeus dels Premis EMAS Catalunya també segueixen aquests criteris. Si vols conèixer com es realitzen, consulta l'apartat dels Premis EMAS Catalunya 2012 <http://clubemas.cat/ca/premisemas/premisemas2012/trofeuspremisemascatalunya2012.html>, al web del Club EMAS www.clubemas.cat

4. Xarxa de compra o informació per a la compra: webs d'interès

www.amb.cat

www.compraresponsable.cat

www.dadesambientals.cat

www.ecoedicio.cat

www.greening.cat

www.clubemas.cat

Xarxa Compra Reciclat: <http://xcr.arc.cat/web/guest/coneixxcr>

Pots descarregar aquesta fitxa en format pdf a la web: www.clubemas.cat

Edita: Club EMAS

Aquesta revista ha estat dissenyada i maquetada per El Tinter i impressa per Gràfiques Ortells, dues organitzacions registrades en EMAS.

Dipòsit legal: B-46.367-07

Imprès en paper 100% reciclat:

Col·laboradors d'aquest número

Gregori Reyes, Maria Passalacqua
La fitxa de compra verda d'aquest número ha estat realitzada pel Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya (COAMB) i per l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB). Les persones que han col·laborat en realitzar-la han estat: Elena Lacort (AMB) i Alba Tornero (COAMB).
Jordi Abad (disseny i maquetació)
Manuel Reyes (disseny pòsters)

Si no vols rebre RQA, fes-nos-ho saber a l'adreça:
info@clubemas.cat

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat

Si has de llençar aquesta revista, fes-ho al contenidor blau.